

Aşk beyni gençleştirir: sürdüğü sürece!

Sultan Tarlacı tarafından yazıldı.

Salı, 12 Şubat 2013 21:00 -

Aşk insanın zihnini canlandırır ve gençleştirir mi? Tutkulu ve sırılıslam aşk döneminde dopamin okyanusunda yüzmek, âşık şairler ve müzisyenler için yaratıcılığın başlıca kaynağıdır. Beyni genç tutan en önemli nörotrofik faktör nöron büyüme faktörüdür (NGF). Tutkulu âşıklarda acaba nörotrofin seviyelerinde değişiklik olur mu diye, tutkulu aşklarının ilk altı ayında olan, sevgilisini günde en az dört saat düşünen 58 âşıkta NGF, BDNF, nörotrofin 3-4 seviyeleri serumda ölçülmüş. Âşık olmayan kişiler ile kısa (ilk altı ayda) ve uzun dönemli (49 ay) âşıklarda serum düzeyleri karşılaştırılmış. Tutkulu sırılıslam yeni âşıklarda serum NGF düzeyleri yalnız yaşayan ve aşkı olmayanlara göre iki kat kadar anlamlı yüksek tespit edilmiş (149 karşılık 277 pg/mL). Uzun dönemde âşıkların NGF düzeyleri, ilk altı ayındaki tutkulu döneme göre %45 azalarak, normal kişilerin bile altına düşmüş (149'a karşılık 143 pg/mL). Aynı zamanda bu kişilerde tutkulu aşk ölçeği (Passionate Love Scale) puanları ile NGF düzeyleri arasında da anlamlı bir ilişki tespit edilmiş. Ne kadar tutku puanı, o kadar NGF düzeyi artışı. Diğer nörotrofik faktörlerde NGF gibi bir değişiklik ölçülmemiş.

Peki tutkulu aşk döneminde NGF artmasının yararı nedir? NGF nöronların yaşması ve dendritik filizlenme için esastır. Bu hem periferik hem de merkezi sinir sistemi için geçerlidir. Myelinizasyonu artırır, yara iyileşmesini hızlandırır ve anjiojenik özellikleri vardır. Bunların yanında opioid duyarlılığını, kortizon ve vazopressin salınımını artırır. Düşüklüğü ise bazı patolojik durumlarla ilişkili bulunmuştur: nöral yozlaşma, demans, depresyon, otizm, ağrıya duyarlılıkta artma gibi.